

Çuvaldiken Kasabası

Üretim, tüketim, lüks ve ihtiyaç kavramlarını çok basit ve masalsi bir dile indirgeyerek anlatan, gizemli atmosferiyle heyecan yaratan, çarpıcı ve etkili bir kapitalizm eleştirisi

Konu:

Bir gün kasabaya bir adam gelir. Bir satıcı olduğunu, kasabalıların istediği her şeyi getirebileceğini söyler. Kasabalı da kabul eder ve bir sürü istekte bulunur. Ama kasabanın terzi, sadece bir dikiş iğnesi ister. Satıcı, uzun bir zaman sonra geri döner. Gerçekten de her şeyi getirmiştir. Bir sonraki siparişte ahali yine pek çok şey ister, terzi ise yalnızca çuval bezi. Satıcı yine gelir fakat ahalide para kalmamıştır; ekonomik düzen bozulmuştur ve normalde birbirlerinden alışveriş yapan ahali yoksullaşmıştır. Üstlerinde lüks elbiselerle, karınları açtır. Satıcı, ambarlardaki yiyeceklere el koyar. Fakat terzi kadın, herkesin yeniden ekip biçmesini, buğdayların un yapılmasını ve diktiği çuvalara konmasını salık verir; satıcı gelince de ona sadece bir çuval un verirler. Ahali, komşu kasabalara da durumu bildirir ve hep birlikte kalkınarak yeniden kendi kendilerine yeten bir hâle gelirler.

Yazan: Ferda İzbudak Akıncı
Resimleyen: Mertcan Mertbilek

Masal, 56 sayfa
4, 5, 6. sınıflar

Etiketler: Üretim ve Tüketim, Dayanışma,
Kültürel Değerler, Sorun Çözme, Sorumluluklar

Öne Çıkan Özellikler

- Üretimin önemi, aşırı ve lüks tüketimin ekonomiyi ne hâle getireceği, kendi kendine yetebilen bir halkın ise her güçlüğün üstesinden geleceğini anlatan, çarpıcı bir masal.
- Çok güçlü bir kapitalizm eleştirisi. Bununla beraber, mesajını usul usul ve edebi bir tatla vererek okuma zevkini de katlamayı başarıyor.
- Gizemli, merak uyandırıcı bir atmosferi var. Ayrıca küçük kasaba yaşantısını ve karakterleri resmedişi, kısa bir masal olmasına rağmen etkileyici bir hava yaratıyor.

Tartışma Soruları

1. Adam, kasaba ahalisine, istedikleri her şeyi getireceğini söylüyor. Peki sizce, kasabalının bunlara ihtiyacı var mı? Neden bir sürü şey istiyorlar?
2. İhtiyaç nedir? Sizce hangi ürünler ihtiyaç sayılabilir? Tartışın.
3. Bu gizemli satıcı adam, günümüzdeki hangi kurumu temsil ediyor olabilir? Tartışın.
4. Kasabalı zamanla neden fakirleşiyor? Hâlâ satıcıdan mal almalarına rağmen, neden paraları kalmıyor? Üretim ve tüketim arasındaki ilişkiyi, bu masala dayanarak nasıl açıklarsınız?
5. Kasabanın esnafı, bir süre sonra satış yapmayı sizce neden bırakıyor?
6. Satıcı, kasabaya ilk geldiğinde fakir görünüşlü, pespaye bir adamken, alacaklı olduğunda kornalar çalarak, bağıra çağırıyor. Sizce neden ilk başta o görünümdeydi? Tartışın.

Sınıf Etkinlikleri

1. Siz de bu kasabada yaşasaydınız ve satıcıdan bir şeyler isteyecek olsaydınız, neler isterdiniz? Sizce bu istekleriniz, gerçekten ihtiyacınız olan şeyler mi olurdu? Bir istek listesi yapın ve hangilerinin ihtiyaç, hangilerinin lüks olduğunu kenarlarına yazın.
2. Çuvaldiken Kasabası, başka türlü nasıl yeniden kalkınabilirdi? Fikirlerinizi yazın ve arkadaşlarınızla paylaşın.
3. Kendinize kısa ve uzun vadeli birer "ihtiyaç" listesi yapın. Hangilerine hemen ihtiyacınız var? Hangileri "olmasa da olur" şeyler?
4. Evinizde, çok da ihtiyaç duymadığınız şeyleri araştırın ve ihtiyacı olan arkadaşlarınızla takas edin.
5. Sürekli yeni bir şeyler satın aldığınız bir dünya hayal edin ve bununla ilgili bir öykü yazın. Mutlu mu olurdunuz, yoksa mutsuz mu?